Botulism

Laotian

ໂຣຄ໌ "ໂບຕູລີຊຶມ" (ໂຣຄ໌ທີ່ເກີດຈາກການເປັນພິດ)

ໂຣຄ໌ "ໂບຕູລີຊຶມ" ແມ່ນຫຍັງ?

ໂຣຄ໌ "ໂບຕູລີຊຶມ" ເປັນພະຍາດອັນຕຣາຍຊະນິດນຶ່ງທີ່ອາດທຳໃຫ້ເຖິງແກ່ການເສັຍຊີວິດໄດ້ຊຶ່ງມັນເກີດມາຈາກສານພິດ ຊະນິດນຶ່ງ. ສານພິດນັ້ນເອີ້ນວ່າ "ໂບຕູລີຊຶມ ໂທກຊິນ" ທີ່ມາຈາກ ເຊື້ອໂຣຄ໌ "ແບກທີເຣັຽ" ຊນິດນຶ່ງ. "ໂບຕູລີຊຶມໂທກຊິນ" ນັບວ່າເປັນສານພິດຮ້າຍແຮງທີ່ສຸດທີ່ທາງວິທຍາສາດໄດ້ຄົ້ນພົບ.

ກ່ອງໃສ່ອາຫານຢູ່ໃນບ້ານປະປົນເຊື້ອໂຣກແບັກທີເຣັຍ

"ໂບຕູລີຊຶມ" ເຄີຍເຊື່ອຖືກັນວ່າເປັນຢາຊະນິດທີ່ໃຊ້ໃນພາວະສຸດເສິນທາງການແພທ. ມັນຍັງສາມາດທີ່ ຈະທຳຣາຍຄົນໃຫ້ເຖິງແກ່ເສັຍຊີວິດໄດ້ໂດຍການກະຕຸ້ນກ້າມເນື້ອທີ່ ລະບົບ ຫາຍໃຈບໍ່ໃຫ້ທຳງານ. ແຕ່ວ່າໃນ 50 ປີທີ່ຜ່ານມານີ້ ຍ້ອນມີການປິ່ນປົວ ຮັກສາທີ່ດີຂື້ນ, ອັດຕຣາການຕາຍຂອງຄົນທີ່ຕິດພະຍາດນີ້ ຈຶ່ງລຸດຫຼາຍ ຈາກ 50 ເປີເຊັນ ລົງໄປຫາ 8 ເປີເຊັນ.

ຄິດສເລັ່ຽປະມານກາງແລ້ວ ແຕ່ລະປີ ໃນສຫະຣັຖ ຈະມີການຣາຍງານເຣື່ອງພະຍາດນີ້ເຂົ້າມາລະຫວ່າງ 110 ລາຍ.

ເຊື້ອໂຣຄ໌ "ໂບຕູລີຊຶມ" ຕິດຕໍ່ລະບາດໄດ້ຢ່າງໃດ?

ຕາມທຳມະດາແລ້ວ ຄົນເຮົາຈະຕິດໂຣຄ໌ "ໂບຕູລີຊຶມ" ນີ້ໄດ້ສາມວິທີຕ່າງກັນດັ່ງນີ້:

- ໂດຍກິນອາຫານ ທີ່ມີຢາພິດຕິດມານຳ
- ຈາກພິດຂອງຢາກຳເຣີບຂື້ນ ໃນເມື່ອບາດແຜເກີດອັກເສັບຈາກການຕິດເຊື້ອພະຍາດ
- ໃນເມື່ອທາຣົກ ກິນຫລືດື່ມຂອງບາງຢ່າງ ທີ່ບັນຈຸເຊື້ອ "ແບກທີເຣັຍ" ການປ່ຽນຕົວເປັນເປືອກແຂງ "ແບກທີເຣັຍ" ໃນເມື່ອມັນບໍ່ສາມາດຈະເຕີບໂຕ ຫລື ແຜ່ພັນຕໍ່ໄປໄດ້ອີກ.

ມັນຍັງເປັນທີ່ເຊື່ອກັນວ່າ ຢາພິດ "ໂບຕູລີຊຶມ" ສາມາດເອົາມາໃຊເປັນອາວຸດໄດ້ ຖ້າມີເຈຕະນາເອົາຢາພິດນັ້ນໃສ່ໃນອາຫານ, ຫລືປ່ອຍອອກໄປຕາມອາກາດເພື່ອໃຫ້ຄົນຫາຍໃຈເອົາ.

ອາການເຈັບເປັນມີຫຍັງແດ່?

ອາການຂອງພະຍາດ "ໂບຕູລີຊຶມ" ຈະຄືກັນໝົດ,ມັນຂື້ນຢູ່ກັບການຕິດຂອງພຍາດນີ້. ອາການຈະມີຄືສາຍຕາຊ້ອນກັນ, ຕາມົວ, ໜັງຕາຕົກ, ປາກເວົ້າຜ່າວໆ, ກືນຍາກ, ປາກແຫ້ງ, ແລະກ້າມເນື້ອອ່ອນເພັຽ. ເດັກນ້ອຽທີ່ຕິດພະຍາດນີ້ ຈະຮູ້ສຶກອ່ອນເພັຽ, ບໍ່ຢາກກິນອາຫານ, ເກີດເປັນທ້ອງຜູກ, ຮ້ອງໃຫ້ບໍ່ອອກສຽງ. ອາການທັງໝົດນີ້ ເກີດມາຈາກກ້ອນເນື້ອລ່ອຽຍ້ອນພິດຂອງສານພິດນັ້ນ. ຖ້າບໍ່ມີການປິ່ນປົວຄົນທີ່ຕິດພະຍາດນີ້ຈະເກີດລ່ອຽທີ່ແຂນ, ຂາ, ລຳຄີງ, ແລະລະບົບກ້າມເນື້ອທີ່ໃຊ້ໃນການຫາຍໃຈ.

ໃນເມື່ອໂຣກ "ໂບຕູລີຊຶມ" ເກີດຂື້ນ ຍ້ອນອາຫານທີ່ມີພະຍາດຕິດມາເມື່ອນັ້ນອາການຕ່າງໆຈະກໍ່ຕົວຂື້ນມາ ພາຍໃນ 18 ຫາ 36 ຊົ່ວໂມງ. ແຕ່ບາງເທື່ອມັນຈະກໍ່ຕົວໄວກວ່ານັ້ນ ຄືພາຍໃນ 6 ຊົ່ວໂມງ ຫລືຊ້າກວ່ານັ້ນ ຄືພາຍໃນ 10 ມື້ຕໍ່ມາ.

ຕິດພະຍາດ "ໂບຕູລີຊຶມ" ຈາກຜູ້ອື່ນໄດ້ບໍ?

ບໍ່ໄດ້! ຄືທີ່ໄດ້ກ່າວມາແລ້ວນັ້ນ ພະຍາດ "ໂບຕູລີຊຶມ" ເປັນສານພິດ. ມັນນີ້ບໍ່ແມ່ນເກີດມາຈາກເຊື້ອໂຣກທີ່ມີຊີວິດ ແລະຈະບໍ່ແຜ່ລະບາດຈາກຜູ້ນຶ່ງ ໄປຫາຜູ້ອື່ນໄດ້.

"ໂບຕູລີຊຶມ" ປິ່ນປົວຮັກສາເອົາໄດ້ບໍ?

ການປິ່ນປົວຮັກສາໂຣຄ໌ "ໂບຕູລີຊຶມ" ຕ່າງໆນັ້ນເຫຼົ່ານັ້ນສ່ວນໃຫຍ່ຈະອີງໃສ່ການປິ່ນປົວຢ່າງເອົາໃຈໃສ່ຢູ່ໂຮງພະຍາບານ, ຮວມທັງການວິທີຄົ້ນຄວ້າຫາວິທີເພື່ອຈະຊ່ວຍລະບົບຫາຍໃຈຂອງປ່ວຍໄຂ້ເພື່ອໃຫ້ເຂົາຫາຍໃຈໄດ້. ຖ້າຫາກຮູ້ເຖິງສາຍເຫດໄດ້ທັນທີວ່າເປັນຍ້ອນຫຍັງ, ກໍສາມາດສັ່ງຢາປິ່ນປົວໃຫ້ໄດ້ເພື່ອຈະໄດ້ຊ່ວຍຄວບຄຸມສານພິດເພື່ອບໍ່ໃຫ້ມັນຂະຫຍາຍຕົວແຮງຂື້ນ, ແຕ່ວ່າຢານີ້ບໍ່ສາມາດຈະໃຊ້ປິ່ນປົວເດັກທາຣົກໄດ້. ຂັ້ນຕອນຂອງການປິ່ນປົວເດັກທາຣົກກໍຄືການໃຊ້ຢາລ້າງທ້ອງເພື່ອລ້າງສານພິດໃນລະບົບຍ່ອຽອາຫານນັ້ນອອກ. ຖ້າໂຣກ "ໂບຕູລີຊຶມ" ນີ້ເກີດມາຈາກບາດແຜ່ທີ່ຕິດເຊື້ອ, ການປິ່ນປົວກໍອາດຈະແມ່ນທຳການຜ່າຕັດເພື່ອປາດເອົາບໍຣິເວນທີ່ອັກເສບນັ້ນອອກ.

ໃນກໍລະນີທີ່ຮ້າຍແຮງ ການປິ່ນປົວເພື່ອໃຫ້ມີສຸຂພາບກັບຄືນສູ່ປົກກະຕິເດີມນັ້ນເນື່ອງຈາກການຕິດສານພິດ "ໂບຕູລີຊຶມ" ນີ້ ຈະໃຊ້ເວລາດົນຫລາຍອາທິດ ແລະບາງເທື່ອກໍຫລາຍເດືອນ. ຜົນກະທົບກະເທືອນແນວອື່ນອາດຈະມີຄື ການເມື່ອຍອ່ອນເພັຍ ແລະການຫານໃຈບໍ່ເຕັມ ທີ່ອາດຈະຄ້າງຢູ່ຫລາຍປີ.

ສາມາດປ້ອງກັນສານພິດ "ໂບຕູລີຊຶມ" ໄດ້ບໍ?

ຍັງບໍ່ທັນມີຢາ "ວັກຊີນ" ໃດໆທີ່ຈະເອົາມາຊ່ວຍປ້ອງກັນເພື່ອບໍ່ໃຫ້ຄົນຕິດໂຣກ "ໂບຕູລີຊຶມ" ນີ້ໄດ້. ເຄີຍໃຊ້ຢາ "ວັກຊີນ" ທີ່ໄດ້ທຳການທົດລອງຜະລິດຂື້ນນັ້ນ ໄດ້ທົດລອງໄປສັກໃຫ້ກັບພະນັກງານໃນຫ້ອງທົດລອງແລະກັບທະຫານພົລະເຮືອນ. ໂຣຄ໌ "ໂບຕູລີຊຶມ" ທີ່ເກີດຈາກອາຫານຖືກປະປົນເຊື້ອສານພິດນັ້ນສາມາປ້ອງກັນໄດ້ໂດຍກຳກັບເບິ່ງທີ່ອາຫານຢ່າງລະມັດລະວັງ. ອາຫານໃສ່ກອ່ງໄວ້ໃນເຮືອນເປັນຈຸດນຶ່ງທີ່ຫນ້າຮວ່ງ

MINNESOTA MDH DEPARTMENT OF HEALTH
Communications Office
625 North Robert Street/Box 64975
St. Paul, MN 55164-0975
(651) 201-4989
www.health.state.mn.us

ໃຍເປັນພິເສດ. ເດັກນ້ອຍທີ່ອາຍຸຕ່ຳກວ່າ 12 ເດືອນ ບໍ່ຄວນຈະເອົານ້ຳເຜີ້ງໃຫ້ກິນ, ເພາະວ່າ ນ້ຳເຜີ້ງນັ້ນອາດມີເຊື້ອຂອງ "ໂບຕູລິຊຶມ ແບກທີເຣັຽ" ປະປົນຢູ່ນຳ.

ເປັນຫຍັງ ຈຶ່ງຄິດວ່າພະຍາດນີ້ອາດຈະເປັນອາວຸດອັນນຶ່ງທີ່ຈະນຳໄປທຳການກໍ່ການຮ້າຍໄດ້?

ຢາພິດທີ່ເກີດມາຈາກ "ໂບຕູລິຊຶມ ແບກທີເຣັຽ" ນັ້ນແຮງທີ່ສຸດ ແລະເປັນອັນຕຣາຍທີ່ສຸດຕໍ່ຊີວິດຂອງຄົນ. ຢາພິດນັ້ນຜະລິດຂຶ້ນມາໄດ້ງ່າຍແລະອີກທັງຍົກຍ້າຍໄປມາໄດ້ງ່າຍ. ຜູ້ທີ່ຕິດພະຍາດນີ້ຕ້ອງໄດ້ຮັບການປິ່ນປົວເປັນເວລາຍາວນານ ແລະເອົາໃຈໃສ່. ຖ້າພະຍາດນີ້ລະບາດຂຶ້ນແຮງ ມັນກໍຈະທຳໃຫ້ລະບົບການດຳຣົງຊີວິດກິຈະກັມປະຈຳວັນຂອງຄົນເຮົາຢຸດຊະງັກລົງໄປ.

ການພະຍາຍາມໄຊ້ "ໂບຕູລິຊຶມ" ເປັນອາວຸດນັ້ນມີມາແຕ່ດົນແລ້ວນັບແຕ່ສມັຍສົງຄາມໂລກຄັ້ງທີສອງເປັນຕົ້ນມາ. ນັບແຕ່ປີ 1970 ມີ ຫລາຍປະເທດສາມາດຜະລິດສານພິດໄດ້, ຫລືຄິດວ່າມີຄວາມສາມາດພໍທີ່ຈະຜະລິດສານພິດນີ້ໄດ້ແລະໄຊ້ມັນເປັນອາວຸດໄດ້. ກຸ່ມສາສນາຍີ່ປຸ່ນກຸ່ມນຶ່ງພະຍາຍາມປ່ອຍສານຢາພິດ "ໂບຕູລິຊຶມ" ໄປຕາມອາກາດຢູ່ຫລາຍແຫ່ງໃນ ເຂດເມືອງໂຕກຽວ, ຢ່າງນ້ອຍສາມຄັ້ງ, ລະຫວ່າງປີ 1990 ແລະ 1995.

ຈະເຮັດຢ່າງໃດ ຖ້າຂ້ອຍຄິດວ່າຖືກຕິດສານພິດ "ໂບຕູລິຊຶມ"?

ຖ້າທ່ານຮູ້ສຶກມີອາການຂອງສານພິດ "ໂບຕູລິຊຶມ" ແບບໃດແບບນຶ່ງທ່ານຕ້ອງໄປຫາໝໍຜູ້ປະຈຳຕົວ ຂອງທ່ານທັນທີ. ຖ້າທ່ານພົບເຫັນເຫດການທີ່ໜ້າສົງໄສ ຫລືເຫັນການເຄື່ອນໄຫວຂອງ ບຸກຄົນທີ່ຢູ່ໃນເຂດຄຸ້ມວົງສັງຄົມຂອງທ່ານ, ລວມທັງເຊັ່ນ ຄິດວ່າເຂົາ ອາດຈະມີການຜະລິດສານພິດ "ໂບຕູລິຊຶມ" ຫລື ຢາພິດ "ບາຍໂອໂລຢີ" ແນວອື່ນ. ໃຫ້ແຈ້ງກັບເຈົ້າໜ້າ ຕຳຣວດໃນທ້ອງທີ່ຂອງທ່ານທັນທີ.